

Vanhusneuvoston kokous 9/2018

Aika: 5.9.2018 klo 14.00–16.07

Paikka: Kaupungintalo, Kokoomuksen ryhmähuone, Aleksanterinkatu 20

Osallistujat: Laura Varjokari (puheenjohtaja), Mirja Arajärvi, Timo Auranen, ~~Pirjo-Liisa Kangasniemi~~-Lilli Kenttämää, Erja Kauppinen, Veijo Lehto, Lena Lindberg, Markus Löfström, Seija Meripaasi, ~~Anne Nissinen~~, Titta Reunanen (kohtien 1-5 ajan), Marja Ruotsalainen, ~~Jenni Räsänen~~, Taina Saarinen, Olli Salin, Johanna-Seppälä (kohtien 1-5 ajan), Lala Sjöblom, Pirkko Telaranta, Pirjo Tujula, ~~Toivo Tupin~~ Irma Kähäri ja Outi Paulig (sihteeri)

Asiantuntijat: Minna Paajanen (kohta 4)

1. Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.00.

2. Esityslistan hyväksyminen

Esityslista hyväksyttiin.

3. Edellisen kokouksen muistio

Muistio oli jaettu 24.5.2018. Siihen ei ollut huomautettavaa.

4. Helsingin liikkumisohjelma ja ikäihmiset

- Minna Paajanen on aloittanut Helsingin liikkumisohjelman projektipäällikkönä 1.4.2018. [Linkki uutiseen](#). Liikkumisohjelma kytkeytyy vahvasti kaupungin strategiaan. [Lisätietoa tästä](#). Pormestari otti asiaan kantaa 4.9.2018. [Linkki uutiseen](#).
- Paajanen esitteli liikkumisohjelmaa. [Linkki diaesitykseen](#). Liikkumisohjelmalla on johtoryhmä, jossa ovat mukana mm. kaikkien toimialojen edustajat. Paajanen korosti, että ohjelmassa on kyse kaikesta liikkumisesta, eikä pelkästään vapaa-ajan liikunnasta. Hän totesi myös, että
 - Liikkumattomuuden haitat fyysiselle terveydelle ovat varsin hyvin tiedossa ja sen kustannukset ovat suuret. Vähäisemmälle huomiolle on jäänyt liikunnan sosiaalinen ja psyykkinen merkitys.
 - Ikääntyvien liikkumisesta löytyy melko huonosti tietoa ainakin Helsingin osalta. Se tiedetään, että varsin suuri osa heistä liikkuu liian vähän. Hyötypotentiaali on suuri esim. kaatumisten ehkäisyssä. Sekin on tiedossa, että ikäihmisten liikunnassa toimijakenttä on hajanainen. Jos ei ole ennestään aktiivinen liikkuja, voi olla vaikea löytää palveluja. Parempaa koordinoitua siis tarvitaan. Liikuntapolku pitäisi saada saumattomaksi. Kaikki kaupungin toimialat on saatava mukaan.
 - Ikäihmisten liikkumisen edistämiseen perustetaan työryhmä, joka toimii kiinteässä yhteistyössä esim. vanhusneuvoston kanssa. Muita toimenpiteitä ovat mm. kotihoidon liikkumissopimuksen laajentaminen ja Voimaa vanhuuteen -hankkeeseen osallistuminen.
- Keskustelussa todettiin mm.
 - Ikäihmisille on tärkeää, että matkat liikuntapaikoille eivät ole pitkät. Alueilla, joilla lähipalveluja lopetetaan, vaarantuu myös liikkuminen. Kaavoituspuoli ja lähipalveluista vastaavat toimialat pitäisikin saada mukaan liikkumisohjelmaan.

- Miten saadaan luotua kimppaliikennettä henkilöautoilla? Osa palveluista on kuitenkin hieman kauempana ja henkilöautoon mahtuu neljä henkilöä.
- Talviolosuhteet vaikeuttavat etenkin ikäihmisten liikkumista. Tämä pitäisi ottaa huomioon liikkumisohjelmassa.
- Lasten ja nuorten liikunnan osalta on tärkeää yhteistyö kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Lasten luontaista liikkumista vaarantaa mm. tarpeeton vaunuissa istuttaminen.
- Liikkumisohjelmalla on yhtenäisiä tavoitteita kaupungin esteettömyystyöryhmän kanssa.
- Stadin seniori-infon sivuilta löytyy tietoa ikääntyneiden liikkumismahdollisuuksista. [Linkki sivuille.](#)
- Vanhusneuvosto on ottanut kantaa eläkeikäisten liikunta-asioihin viime keväänä [Linkki kannanottoon.](#) Kannanotossa todettiin ongelmiksi palvelujen hajanaisuuden lisäksi liikuntapalvelujen maksut, jotka voivat olla pienituloisille eläkeläisille osallistumisen este.
- Yhteistyö vanhusneuvoston kanssa jatkuu ikäihmisiä koskevan alatyöryhmän kanssa. Tarkemmista muodoista sovitaan myöhemmin.

Minna Paajanen kiitti neuvostoa hyvistä näkökulmista ja lupasi viedä niitä eteenpäin.

5. Stadin ikäohjelman valmistelutilanne ja vanhusneuvoston osallistuminen

- Johanna Seppälä ja Titta Reunanen esittelivät valmistelutilannetta. [Linkki diaesitykseen.](#) Ikäohjelmaa valmistellaan osana kaupungin hyte-työtä (=hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen). Hyvinvointisuunnitelma on kaupungin hyvinvointityötä koostava ohjelma. Ikäohjelma linkittyy myös mm. toimialojen osallisuussuunnitelmiin ja strategioiden toimeenpano-ohjelmiin ja edellä esiteltyyn liikkumisohjelmaan. Ikäohjelma menee kaupunginvaltuuston käsittelyyn.
- Vanhusneuvosto on tärkeä yhteistyökumppani ohjelman valmistelussa. Neuvoston jäseniä on mukana projektiryhmässä ja he ovat tervetulleita myös 10.9. pidettävään työpajaan. (Kutsu työpajaan toimitettu vanhusneuvostolle 5.9.2018)
- Aukkaille tarkoitetut alueelliset vuorovaikutustilaisuudet järjestetään lokakuussa. Vanhusneuvoston jäsenet ovat erittäin tervetulleita tilaisuuksiin. Niissä käsitellään luonnosta, joka valmistellaan syyskuussa. Vuorovaikutustilaisuuksista on jaettu tietoa. (Kaupungin uutiset, palvelukeskukset, ikäohjelman netti- ja facebook-sivut.) Vanhusneuvoston jäsenet vievät tietoa eteenpäin omiin verkostoihinsa.
- Keskusteltiin siitä, miten eri toimialat näkevät hyvinvoinnin ja miten ne saadaan mukaan ohjelmaan. Kenen työkalu ohjelma tulee olemaan ja kuka sitä käyttää? Tarkoituksena on, että kaupungin kaikki toimialat toteuttavat ohjelmaa ja hyötyjä on viime kädessä kaupunkilainen.
- Projektiryhmän ensimmäinen kokous oli 24.8. ja siellä olivat mukana Marja, Olli ja Mirja. Kuultiin palaute tilaisuudesta.
- Sovittiin vanhusneuvoston edustajat projektiryhmään: Marja, Pirkko ja Olli. Kaikkien varajäsenenä on Mirja.
- Sovittiin myös, että syksyn ajan ikäohjelma on jokaisella vanhusneuvoston asialistalla. Esitettiin, että alueellisista vuorovaikutustilaisuuksista pitäisi ilmoittaa joka kotiin jaettavassa Helsinki-infossa. [*siht.lis. 6.9.2018: Tämä ei ole aikataulullisesti enää mahdollista. Välitetään ehdotus tilaisuuksien järjestäjille jatkoa varten.*]

- Seija kertoi, että soten edustajaksi projektiryhmään on nimetty Päivi Ahosola, joka on Roihuvuoren monipuolisen palvelukeskuksen palvelupäällikkö. Hän väitteli juuri tohtoriksi vanhuspalveluja ja perheettömiä vanhuksia koskevasta aiheesta.

6. Uusi jäsen Olli Salin esittäytyy

- Olli Salin on tullut Antti Henrikssonin tilalle Eläkeläiset ry:n Helsingin piirin edustajaksi. Olli esittäytyi ja kertoi taustoistaan.

7. Työvaliokunnan mahdollinen täydentäminen

- Antti H. oli myös työvaliokunnassa. Työvaliokunta kannatti täydentämistään, ilman ehdotusta nimettävästä henkilöstä.
- Timo Aurasta ehdotettiin ja hän oli halukas. Muita ehdotuksia ei tullut, joten Timo valittiin työvaliokuntaan.

8. Vanhusneuvoston vaikuttamistoiminnan pääkohteet

- Tarve pääkohteiden määrittelyyn syntyi alkukesän sähköpostikeskustelussa. Pääkohteiden määrittely auttaisi mm. ratkaisemaan, mihin vireillä oleviin asioihin otetaan kantaa ja mihin ei.
- Työvaliokunta esitti, että pääkohteina voisivat olla esimerkiksi: 1. Vanhusten yksinäisyys 2. Vanhusten köyhyys 3. Vanhusten terveyden edistäminen. Mahdollisesti nämä voitaisiin kytkeä Helsingin vanhuspalvelujen (sote-palvelut) rakenteeseen, johon vaikuttaminen olisi vanhusneuvoston ”kattotavoite”.
- Vanhusneuvoston jäseniä oli pyydetty miettimään asiaa etukäteen.
- Käytiin vilkasta keskustelua, jossa tuli useita esityksiä toiminnan pääkohteiksi. Päätettiin, että työvaliokunta valmistelee niistä esityksen käsiteltäväksi seuraavassa kokouksessa.

9. Syksyn toiminnan suunnittelu

- Varsinaisten kokousten pääaiheet on jo valmisteltu. Joulukuun aihe ja kahville kutsuttava ryhmä on vielä auki ja mahdollisesti paikkakin vaihtuu. Aiheesta keskustellaan lokakuun kokouksessa etsivän vanhustyön yhteydessä. Todettiin, että muistisairaat voisivat olla aiheena ja kutsuttavina.
- Todettiin, että tärkeää on sopia pikaisesti etenkin valtuustoryhmien tapaamisen aiheet, jotta kutsu tapaamiseen saadaan lähetettyä. Työvaliokunta esittää, että aiheet liittyisivät vaikuttamistoiminnan pääkohteisiin. Niiden tulisi olla konkreettisia kysymyksiä puolueiden edustajille. Esitettiin ehdotuksia ja työvaliokunta jatkotyöstää asiaa.
- Pks-kokouksen aiheet ovat vielä auki. Pks-kuntien vanhusneuvostoille on lähtenyt kysely, mitä aiheita he ehdottavat. Vastauksia ei ole vielä saatu. Perinteisesti isäntäkaupungilla on vastuu asialistan sisällöstä. Helsinki voisi ehdottaa esim. HSL:n vyöhykeuudistusta ja omaishoitajien jaksamista. Työvaliokunta käsittelee asiaa, kun muiden ehdotukset on saatu.

10. Lausunto soten matkapalvelun liikennöinnin palvelukuvauksesta

- Materiaali oli lähetetty ja lausuntoa valmisteltu sähköpostitse. Hyväksyttiin luonnos sillä lisäyksellä, että kokemusasiantuntijoita tulee käyttää kuljettajien koulutuksessa.

11. Lausunto sotaorpojen etuuksista

Materiaali lähetetty ja lausuntoa valmisteltu sähköpostitse. Luonnos hyväksyttiin muutoksitta.

12. Kuulumiset sujateitä koskevasta tilaisuudesta 22.8.

Pirjo kertoi tilaisuudesta ja totesi, että asia liittyy vahvasti ikääntyneiden liikkumiseen. Tärkeä, myös liikennekulttuuriin liittyvä asia, jota vanhusneuvoston tulee seurata.

13. Muut asiat

- **Aivoterveysmessut** ovat 10.10. Kinaporin palvelukeskuksessa ja vanhusneuvostolla oma ständi. Messut ovat 10.00-14.00 ja ständien on oltava valmiit klo 9.15. Sovittiin osallistujat: Pirjo-Liisa 10-11, Mirja 11-12, Pirkko 12-13 ja Lala 13-14. Outi laittaa ja purkaa ständin ja on paikalla muutenkin tarpeen mukaan.
- Suunnitteilla on **tutustumisvierailu Seniorisäätiöön**. Säätiölle sopii 5.11. tai 8.11. klo 10.00-11.00. Todettiin, että 5.11. sopii parhaiten, joten vieraillaan silloin. Paikka on Mariankoti Pohjois-Haagassa. Tarkemmat ohjeet lähetetään myöhemmin.
- **Maakuntavalmisteluhallinnon kumppanuustilaisuus** 21.11. klo 17.00-19.00 Vantaalla. (Tarkemmat tiedot paikasta saadaan myöhemmin.) Valmisteluhallinto hakee yhteistyötä vanhus-, vammais- ja nuorisoneuvostojen kanssa. Helsingin vanhusneuvostosta voi tulla yksi edustaja. Työvaliokunta toteaa, että Helsingin ylimmän johdon kanta kyseiseen uudistukseen on kielteinen. Joku vanhusneuvoston jäsenistä voi halutessaan osallistua, mutta ei voi käyttää vanhusneuvoston ”puhevaltaa”. Päätettiin, että Marja osallistuu tilaisuuteen.
- Vanhusneuvostolle tuli 4.9.2018 yhteydenotto **kulttuurikaveritoiminnan** puolesta. Helsingin Sanomissa julkaistun uutisen mukaan toiminta on mahdollisesti jäämässä supistusten jalkoihin tiukan budjetin takia. Viesti oli toimitettu vanhusneuvostolle. Puheenjohtaja kysyi, haluaako vanhusneuvosto tehdä asiasta kannanoton kulttuuri- ja vapaa-ajan lautakunnalle. Hän totesi olevansa itse ko. lautakunnan jäsen, ja pyysi, että mikäli kannanottoon päädytään, varapuheenjohtaja johtaa keskustelua. Kannanoton tekemistä pidettiin tärkeänä useissa puheenvuoroissa. Varapuheenjohtaja Veijo Lehto toimiessa puheenjohtajana käytiin aiheesta keskustelu, joka merkittiin tiedoksi. Sihteeri lähettää keskustelun pohjalta lausuntoluonnoksen neuvoston jäsenille kommentointia varten.

13. Ilmoitusasiat

- Pormestarin asukasilta on 4.10. Pasilan Konepajalla klo 17.00 alkaen.
- Raitiovaunujen pysäkkikuulutukset ovat alkaneet, mikä on merkittävä asia esteettömyyden kannalta etenkin näkövammaisille.
- Taina Saarinen kiitti vanhusneuvostoa hyvästä keskusteluyhteisöistä. Hän jakoi työväenopiston uuden ohjelman ja toivotti kaikki tervetulleeksi työväenopistolle. Puheenjohtaja kiitti Tainaa hänen panoksestaan neuvoston työhön.

14. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.07.

Laura Varjokari
puheenjohtaja

Outi Paulig
sihteeri